

JAVNI POZIV ZA POTICANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI I STVARALAŠTVA 2. ROK, 2024.
DOKUMENTARNI FILM, UMJETNIČKI SAVJETNIK: ROBERT TOMIĆ ZUBER
KATEGORIJA: POTICANJE PROIZVODNJE FILMOVA - DUGOMETRAŽNI DOKUMENTARNI FILM –
12. rujna 2024.

OPĆI OSVRT

Na javni poziv u kategoriji proizvodnje dugometražnog dokumentarnog filma u 2. roku prijavljen je sveukupno **21 projekt**. Od njih 21, jedan nije razmatran.

Za razliku od prošlog poziva, čak 11 nije koristilo nikakvu prethodnu potporu HAVC-a. Kod onih koji su koristili mogućnosti potpore prethodnih faza prijava, vidljivo je da su im iste pomogle u daljnjem razvoju. Doduše nekima više, nekima manje. Jer od njih osam samo su njih četiri u ovom pozivu dobili preporuku potpore HAVC-a. Stoga ponovno možemo zaključiti kako nemali broj projekata ni na ovom pozivu nije kvalitetno iskoristio prethodne faze razvoja. Čak štoviše i u ovom roku primjetno je prijavljivanje projekata pojedinih autora na gotovo identičan način kao i na prethodnom roku. Stoga sam kao umjetnički savjetnik uzeo slobodu da ovoga puta to otvoreno pojedinim autorima naglasim, i preporučim da ukoliko imaju namjeru identične projekte prijavljivati neizmijenjene u odnosu na ovaj rok, da ih jednostavno ne prijavljuju. Barem dok sam ja u poziciji umjetničkog savjetnika. Nažalost ta činjenica stagniranja projekta, doprinijela je odbijanju jednog broja prijavljenih projekata.

Raznolikost tematike predloženih projekata nažalost ni ovoga puta nije prevelika. I dalje se može primijetiti kronični izostanak tema iz svakodnevnice koja nas okružuje, sa svojevrsnim autorskim eskapizmom od današnjice. Kao da autori imaju što reći samo kad je u pitanju prošlost u jednoj mjeri. No ono što daje pravo za određeni optimizam jesu teme koje se bave današnjicom. U njima ima i humora, cinizma, i svojevrsne poetičnosti koja govori da i današnjica itekako može biti prostor za kreativni dokumentarac aktualne tematike. U smislu produkcijskog promišljanja projekata, veseli činjenica da se sve više producenata odlučuje na ozbiljan produkcijski paket koji prijavljuju na pozive HAVC-a. Ono što veseli jest da pojedini projekti, njihovi autori i produkcije naginju prema kompleksnijim projektima i prijavama. U kojima možemo pročitati zavidni produkcijski paket koji nude.

Zaključno je predloženo i odobreno ukupno **6 projekata** za sufinanciranje u ovoj kategoriji, u ukupnom iznosu od **380.000,00 eura**. Svaki od odobrenih projekata u sebi nosi posebnost svoje tematike, utemeljenost u društvenoj relevantnosti, s jasnom vizijom autorske kreativnosti i umjetničke vrijednosti njihova projekta, koja upućuje na konkretnost u realizaciji samog projekta koji je prijavljen.

1. 69 km Anđelo Jurkas (redatelj/scenarist) / Anđelo Jurkas / DOP (produkcija) - 30.000,00 eur

Projekt je prošao fazu razvoja projekta, i u predanoj dokumentaciji vidljivo je kako je autor poslušao savjete umjetničkog savjetnika, u smislu konciznosti strukture njegova projekta. Radi se o vrlo slojevitom i konkretno postavljenom scenariju, po tematskim cjelinama, koje funkcioniraju kao poglavlja koja gledatelju pomažu u praćenju osnovne priče. Tako pratimo dvostruku borbu, ili dvojbu protagonista Marka, onu fizičke pripreme za utrku, samu utrku u kojoj doživljava uspjeh, i humanitarnu notu akcije u kojoj cilj prikupljanja sredstva u iznosu od 120.000 eura s prikupljenih „samo“ 20.000 eura nije ispunjen. Autoru ova činjenica nije trenutak filma bez happy enda, već motiv daljnjeg praćenja protagonista u razmišljanjima o razlozima za taj neuspjeh. Čime film vodi do odluke protagonista da ne odustane, s otvorenim krajem koji ukazuje da Marko ima namjeru nastaviti prikupiti ciljana sredstva.

2. IDENTITET Slađana-Marija Lučić (redateljica/scenaristica), Tamara Babun (producentica) / Wolfgang & Dolly d.o.o. (produkcija) - 70.000,00 eur

Već sam sinopsis donosi prije svega potresnu, potom i intrigantnu temu, kroz troje protagonista danas odraslih mladih ljudi, djece rođenih kao plod silovanja njihovih majki. O ovoj tabu temi svakog društva, pa tako i onih post-YU država referira se prije svega na rat i poraće, no komunicira i sa mirnodopskim vremenom, jer nažalost žrtava silovanja ima i u miru. Kao i rođene djece nakon takva zločina nad ženama. Glas te djece, čini mi se do sada nismo čuli u našoj kinematografiji. Predani treatment nastavlja načeti koncept užasa i nade u sinopsisu. Vrlo uvjerljiva struktura, koja već sada intrigira i ima istovremeno i potrebu za autoričinom toplinom naspram njenih protagonistima. Naime autorica Slađana-Marija Lučić, kao da ima potrebu submisivno naglasiti kako je svjesna povjerenja koje su joj dali njeni protagonisti da ispriča njihovu priču, ali kroz njih i priču mnogih drugih.

3. KROZ PROCES 10-6-93 Marina Petković Liker (redateljica / scenaristica) / Tiha Gudac, Marina Petković Liker (producentica) / Četveroruka (produkcija) - 80.000,00 eur

Iako debitantica, autorica ovog projekta Marina Petković Liker donosi nam iznimno kompleksan projekt, s vrlo jasnom vizijom kako ovu tešku temu oživotvoriti u dokumentarnom filmu. Tragedija iz '93 – pogibija osmero djece od granate ispaljene s pozicija Armije BiH prema dijelu Viteza u kojem tada žive Hrvati, jedna je od onih priča u kojoj teško možete išta reći, osim slušati. I čini se da upravo to najbolje radi autorica. I donosi strašnu, zaboravljenu priču.

4. NOVI ŽIVOT Goran Dević (redatelj / scenarist) / Hrvoje Osvadić (producent) / Petnaesta umjetnost d.o.o. (produkcija) – 80.000,00 eur

Već iskusni autor Goran Dević vraća se svojoj temi, čini se nepresušnoj, gradu Sisku. Ovoga puta putem jedne zgrade donosi na prvi mah čini se tri priče, ali uspješno stopljene u jedan film za koji je Dević imao sreće da mu se praktički dogodio pred njegovom kamerom. No valja imati i autorsku svjesnost kako - takvu priliku pametno iskoristiti što autor upravo i čini krenuvši u film,

u kojem prati azilante, kurdske izbjeglice iz ratom pogođene Sirije, koji useljavaju u zgradu u Sisku. Sedmeročlanu obitelj, dvoje roditelja i petoro djece dočekuju u dobroj vjeri domicilni susjedi, mahom nekadašnji radnici Željezare Sisak, pretežito bošnjačke nacionalnosti u nekadašnjoj modernističkoj stambenoj zgradi sa 160 stanova, ponosu socijalističke politike kojom su se nekada stvarali novi standardi života radničke klase, kako ističe autor.

5. SMRT JEDNOG VLAKA Silvestar Kolbas (redatelj / scenarist) / Mirta Puhlovski (producent) / Metar60 (produkcija) – 80.000,00 eur

Ovim projektom vraćamo se u godine kada je grad Samobor imao svoju pružnu vezu sa Zagrebom. I mogla bi to biti samo prometno infrastrukturna priča da ju ne radi ovaj autor Silvestar Kolbas. Nakon uspješne razvojne prijave, u ovaj svoj prijedlog dodatno konkretizira, pojačava ju i s probnim video materijalima iz kojih je vidljivo koliko je tzv. Samoborček i dan danas toliko godina nakon ukidanja, ostao u kolektivnoj memoriji jedne zajednice. Višeslojan je to koncept, u kojem ukinut vlak postaje svojevrsni portal u neko drugo vrijeme.

6. STRUJA U KAMENU Marko Stanić (redatelj) / Mario Piragić (scenarist) / Kadar 22 (produkcija) – 40.000,00 eur

Projekt koji donosi biografiju kipara Pere Jelisića, kolažnog dramaturškog pristupa. U svojem treatmentu izbjegava klasični narativni pristup, što biografskom filmu daje određenu posebnost naspram filmova ovakvog žanra. Radi se o kiparu, kojeg šira javnost manje zna, autor projekta Marko Stanić uz potporu scenarista Marija Piragića tvrdi da u domovini nije priznat, dok je izvan Hrvatske cijenjen. Jedan je ovo od argumenata kojima autor utemeljeno elaborira zašto ovaj protagonist zaslužuje biografski film. I u toj elaboraciji ostaje relevantan. I protom nudi dovoljno razloga zašto bi se njegov projekt podržao.